

VÆRØY KOMMUNE

13.12.2011

ÅRSBUDSJETT 2012 ØKONOMIPLAN 2012-2015

INNHold

	Side
1. Rådmannens innledning	3
2. Budsjett og økonomiplan 2012-2015	5
3. Investeringsbudsjett	20
4. Kommunens satser på gebyr og egenbetaling	23
5. Tabelldel: Detaljert budsjett 2011	25

1. Rådmannens innledning

Det er behov for investeringsløft for å få opp våre felles arenaer for utfoldelse. For å opprettholde utviklingen i lokalsamfunnet trenger vi samlingsplasser - som skaper felleskap, aktivitet og trivsel. Den nye kunstgressbanen er blitt en slik arena, et samlings- og aktivitetssted for barn, unge og voksne. Slike arenaer er langt viktigere i små kommuner enn i større kommuner, som også har mange private tilbud. Kommunen står nå overfor en betydelig satsing, der vi først står foran rehabiliteringen av svømmebassenget. Vi har i sammenheng med dette også muligheten for å renovere resten av det gamle skolebygget, oppgradere og utvide gymsalen innenfor nåværende bygningskropp - til en moderne treningshall på over 380 m², som ved enkle grep kan omgjøres til øyas storstue med aula/auditorium.

Værøy er en liten kommune med få innbyggere. Mange tiltak koster det samme om de er i kommuner med mange - eller få innbyggere. I folkerike kommuner er det desto flere å dele kostnaden på. Det gjelder både idrettsarenaer som svømmebasseng og kunstgressbane, og kulturelle arenaer. Det er derfor langt mer krevende for småkommuner å lage slike anlegg. Vi kan ikke forvente at kommunens inntekter fra staten øker. Vi kan håpe – men ikke regne med det. Nå holder ikke en gang veksten i kommunens frie inntekter fra skatte- og rammetilskudd tritt med inflasjonen.

Økt velferd gjennom fornyelse

Vi må selv prioritere å tenke nytt i hver vår virksomhet for å bidra til at lokalsamfunnet får utviklet og vedlikeholdt infrastrukturen vi alle ønsker med de ressurser vi disponerer. Desto bedre vi greier å husholde med våre felles kollektive midler – desto mer kan vi få til på øya. Vi må vurdere hvordan vi skal kunne produsere gode kommunale tjenester enda mer effektivt. I budsjettet kommer det fram forslag til tiltak som kan virke krevende, ikke for brukerne av tjenestene, men for leverandører, og tjenesteapparat. Problemet er at det ikke vil være mulig å få realisert de oppgaver vi alle ønsker, uten at vi alle bidrar, i alle kommunale virksomheter. Det kan også bli krevende for bedrifter som kommunen kjøper tjenester av, eller leier lokaler og utstyr fra. Det er ikke mulig å øke driftsutgiftene, starte store investeringsprosjekt, samtidig som kommunens frie inntekter sakte og stille reduseres.

Utgiftene fra økte renter og avdrag av investeringene vil komme opp på et nivå som ikke er bærekraftig for Værøy kommune, dersom kommunen ikke finner fram til ressursbesparelser. Dersom vi skal få dette til må vi ha en kollektiv og langsiktig dugnad for å løse kommunale oppgaver på en både rimeligere og bedre måte enn i dag. Vi må akseptere upopulære avgjørelser, og kommunen må gjøre det som er nødvendig for å fjerne utgifter, som ikke vesentlig påvirker tjenestetilbudet. Ledere og ansatte i samarbeid med brukere og pårørende må kontinuerlig søke å legge til rette for å gjøre oppgavene smartere, bedre og rimeligere. Fokuset framover må være å finne fram til enda mer bærekraftige løsninger for å realisere lokalsamfunnets behov.

Jeg har i det året jeg har vært på øya blitt positivt overasket. Jeg har møtt inkluderende, dynamiske og kreative mennesker i alle virksomheter - i både offentlig og privat sektor. Det er det som gjør at kommunen har et godt potensial for framtiden, og som vi i felleskap kan forsterke ved å informere bedre, organisere, og skape en god arbeidssituasjonen for hverandre. Jeg har til nå vært en ukuelig optimist, og tror at; ”*Alle alltid kan gjøre allting noe bedre*”.

Det er behov for en åpen formidling fra forvaltning og politikk, slik at innbyggerne får riktig informasjon, også i budsjettprosessen. Nå går informasjonen hovedsakelig fra person til person. Det er en overraskende rask informasjonskanal, men problemet er at informasjonen blir tolket og endret på veien mellom innbyggerne. Det skaper uheldige misforståelser i befolkningen og stress for både politikere og administrasjon. Øya har ingen lokalavis, men vi har en uavhengig lokalradio og Værøy posten som er et månedsmagasin, i kommunal regi. Den beste muligheten til å få fram en dagsaktuell, mer direkte, nyansert og korrekt informasjon er å utvikle lokalradioen til å ivareta øyas behov for samfunnsinformasjon. Da kunne både primærkildene fått uttale seg direkte, og de som har en annen mening, for eksempel om dette budsjettet. Kommunestyremøtene bør også kunne overføres på radioen, slik at innbyggerne får et riktig bilde av argumentene i den politiske prosessen, som budsjettet er en viktig del av. På øya er det et klart behov for en lokal informasjonsreform.

I denne budsjettprosessen har vi til fulle fått merke at vi er en liten og sårbar kommune. De viktigste stillingene i administrasjonen i budsjettarbeidet, økonomisjef og økonomisekretær har stått ledig i prosessen. Jeg vil derfor få rette en stor takk for innsatsen til de som har kompensert for dette i arbeidet med budsjettgrunnlaget; Dan Lorentzen for faglighet, entusiasme og grundig arbeid med tallene, virksomhetslederne for fleksibilitet og kreativitet i budsjettarbeidet, og Leif Gunnar Langbakk for innsatsen fra kommunekassa.

Værøy, 13. desember 2011
Jan-Tore Pedersen

2. Budsjett og økonomiplan 2012-2015

Rammeoverføringene og skatteinntektene til kommunen blir litt mindre i 2012 enn året før, når vi tar hensyn til forventet pris- og lønnsvekst. Det samme er den forventet å bli inneværende år. Samtidig har de lokale bistandsbehov økt. Kommunen får derved alt mindre "frie inntekter" – samtidig som den får større utgifter. I 2012 og 2013 får vi betydelige investeringer på svømmebassenget som gir økte finanskostnader de etterfølgende år. Det har derfor vært krevende få ballanse i budsjettet og spesielt i 2014 og 2015.

Budsjettskjema 1

Budsjettskjema 1 - viser de samlede midler kommunen kan bruke på drift, og hvordan rammene foreslås fordelt på enhetene.

	Budsjett 2011	Budsjett 2012	Økonomiplan		
			2013	2014	2015
Skatt på inntekt og formue	-16 008 945	-13 894 000	-14 172 000	-14 456 000	-14 745 000
Ordinært rammetilskudd	-33 450 000	-38 169 000	-38 607 000	-37 346 000	-37 306 000
Skatt på eiendom	0	0	0	0	0
Andre direkte eller indirekte skatter	0	0	0	0	0
Andre generelle statstilskudd	-1 421 000	-1 505 000	-1 505 000	-1 505 000	-1 250 000
Sum frie disponible inntekter	-50 879 945	-53 568 000	-54 284 000	-53 307 000	-53 301 000
Sum eksterne finansinntekter	-1 649 667	-1 349 667	-1 349 667	-1 349 667	-1 349 667
Sum eksterne finansutgifter	6 926 997	5 718 000	6 200 000	7 777 000	7 899 000
Netto finansutgifter	5 277 330	4 368 333	4 850 333	6 427 333	6 549 333
Til dekning av tidligere års merforbruk	0	0	0	0	0
Til ubundne avsetninger	210 983	0	0	0	0
Til bundne avsetninger	311 500	311 500	311 500	311 500	311 500
Bruk av tidligere års mindreforbruk	0	0	0	0	0
Bruk av ubundne avsetninger	0	0	0	0	0
Bruk av bundne avsetninger	-955 000	-550 000	-550 000	-550 000	-550 000
Netto avsetninger	-432 517	-238 500	-238 500	-238 500	-238 500
Overført til investeringsbudsjettet	0	0	0	0	0
Til fordeling drift	-46 035 132	-49 438 167	-49 672 167	-47 118 167	-46 990 167
Rådmann	6 875 270	8 046 403	7 885 475	7 805 011	7 805 011
Kommunekassen	1 319 764	1 353 951	1 327 078	1 313 643	1 313 643
Skole	9 977 269	10 799 016	10 584 664	10 337 131	10 336 417
Barnehage	3 423 056	3 958 892	3 887 394	3 851 645	3 851 645
NAV	1 626 725	2 373 252	2 086 541	2 068 035	1 852 035
Helsestasjon	489 626	497 293	487 347	482 374	482 374
Lege	2 982 545	3 033 446	2 972 811	2 942 493	2 942 493
Fysio	718 687	723 125	708 882	701 760	701 760
Pleie og omsorg	14 930 804	14 960 853	14 846 130	14 402 023	14 402 023
Barnevern	502 414	735 200	720 496	713 144	713 144
Teknisk	1 881 169	957 204	1 094 240	437 258	437 258
Kultur	1 111 053	1 043 405	1 024 097	1 014 443	1 014 443
Bibliotek	148 750	194 166	190 166	134 166	134 166
Samhandlingsreformen	0	670 000	656 600	649 900	649 900
Sum fordelt	45 987 132	49 346 205	48 471 921	46 853 025	46 636 311
Merforbruk	-48 000	-91 962	-1 200 246	-265 142	-353 856

Negative tall øverst i denne oversikten er inntekter form av skattinntekter, overføringer fra staten og finansinntekter.

Positive tall representerer hvor mye virksomhetene bruker av kommunens "frie" inntekter.

Negative tall under merforbruk, betyr overskudd.

Budsjettskjema 1 gir hovedoversikten over driftsbudsjettet.

Den nominelle veksten i frie inntekter fra 2011 til 2012 skal dekke både pris- og lønnsveksten, nye utgifter pålagt gjennom samhandlingsreformen og gi mulighet for reell styrkingen av tjenestetilbudet. Den korrigerte veksten for Værøy kommune, etter at det er justert for oppgaveendringer, blir ut fra beregningsteknisk dokumentasjon til statsbudsjett på 3%, mens prisveksten i kommunesektoren er anslått til 3.25 % ("Beregningsteknisk dokumentasjon" til statsbudsjettet. "Inntektssystemet for kommuner og fylkeskommuner 2012", s.93 og s. 103).

Med en beregnet pris/lønnsvekst på 3.25 %, som er lagt til grunn i statsbudsjettet, blir det ingen realøkning i "fri inntekter" fra skatt og rammetilskudd til kommunen, med unntak av midler under "korreksjon oppgaveendringer", som er beregnet ut fra hva samhandlingsreformen antas å koste kommunen.

Netto driftsresultat

Driftsresultatet i budsjettet er alle årene i økonomiplanen i pluss, og overskuddet foreslås avsatt til disposisjonfondet, som står under ubundne avsetninger. Beløpet her er beskjedent og gir lite handlingsrom i budsjettåret. I kommuner der befolkningen er helt avhengig av ytre betingelser som fiske og prisnivået på fisk, vil det være en viss usikkerhet forbundet med både skatteinntektene og folketallet som er basis grunnlaget i det statlige rammetilskuddet. Det anbefales at kommunene budsjetterer med et overskudd på minst 3 % av driftsinntektene. Vi har kun et ubetydelig overskudd. Samtidig bør investeringene ha en egenfinansiering. Vi har ingen egenfinansiering, med unntak av at hele momsrefusjonen kommer til fradrag på investeringsbudsjettet.

Vår kommune burde hatt større marginer på grunn av usikkerheten vi står overfor. Vi må derfor søke å redusere driftskostnadene ytterligere gjennom året. Vi er spesielt sårbare for renteøkninger, da det her kun er lagt inn beskjedne marginer.

Inntektssiden av budsjettet

Finansieringen av driftsbudsjettet består av:

- Rammetilskudd
- Skatteinntekter
- Egenbetalinger
- Finansinntekter
- Kommunale avgifter
- Andre inntekter og vederlag

Rammetilskudd og skatteinntekter

Rammetilskuddet og anslaget for skatteinntekter i 2012 baserer seg på beregninger presentert i beregningsteknisk dokumentasjon til statsbudsjettet; Prop. 1 S (2011-2012) "Inntektssystemet for kommuner og fylkeskommuner 2012".

Framskrivningen av rammetilskudd og skatteinntekter fra 2013 til 2015 baseres på prognosemodell fra KS, "versjon 4 alternativpilot". Skatteinntgangen for Værøy kommune, er usikker, da vi er en fiskerikommune, som er avhengig av ressursene i havet.

Rammetilskuddet baseres på folketallet og spesielt på befolkningens aldersstruktur. I tillegg til en serie andre kriterier. Utviklingen av antall innbyggere i ulike aldersgrupper får derved innvirkning på hvor mye kommunen får i rammetilskudd.

Beregningene tilsier at Værøy kommune får en beskjedent økning hvert år i skatteinntektene i perioden 2012 til 2015, mens rammetilskuddet vil øke fram til 2013, og så reduseres det med 1.3 millioner kroner fram til 2015, beregnet i 2012 kr. Det samlede beløp Værøy kommune får i frie inntekter fra skatt og rammetilskudd beregnes derfor redusert fra 2013 til 2015 med i overkant av 700.000 kr.

I tabellen om utgiftsutjamningen i rammetilskuddet er det grovt beregnet hvor mye en person i ulike aldersgrupper slår ut i beregningen av rammetilskuddet, som en illustrasjon. Det er her også satt opp de andre kriteriene som har betydning i beregningen av utgiftsutjamningen i dette tilskuddet, men uten beløp da disse kriteriene ikke relateres direkte til antall personer.

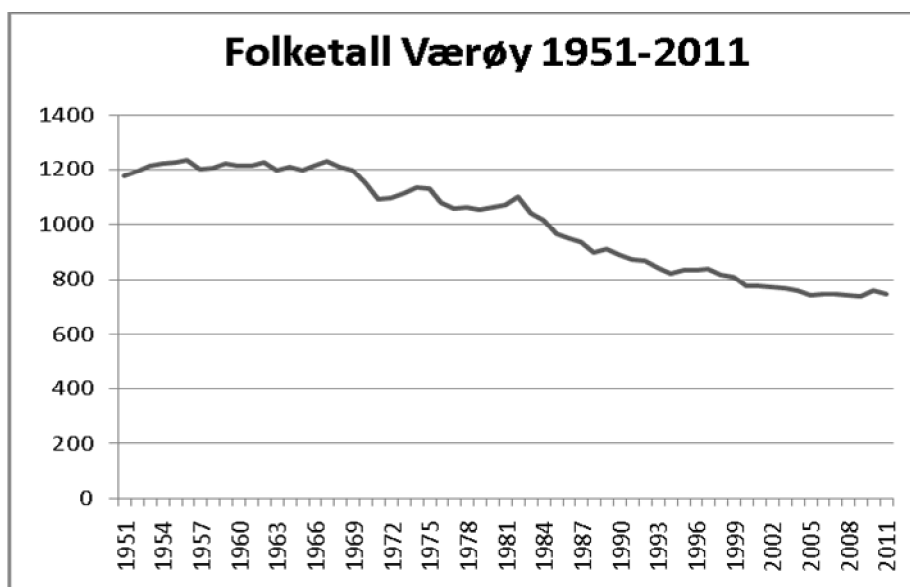
RAMMETILSKUDD UTGIFTSUTJEVNINGEN 2011	
Kostnadsnøkkel	KR PR PERSON I KATEGORIEN
Innbyggere 0-2	8 938
Innbyggere 3-5	101 955
Innbyggere 6-15	93 980
Innbyggere 16-22	9 291
Innbyggere 23-66	6 641
Innbyggere 67-79	21 878
Innbyggere 80-89	74 185
Innbyggere 90 år og over	244 420
Basiskriteriet	
Sone (bosatt spredt)	
Nabo (avstanden mellom sonene innenfor egen kommune)	
Landbrukskriteriet	
Innvandrere 6-15 år, ekskl. Skandinavia	53 916
Norskfødte med innvandrerforeldre 6-15 år, ekskl Skandinavia	5 391
Flyktninger uten integreringstilskudd	7 390
Dødelighetskriteriet	
Antall barn 0-15 år med enslige forsørger	14 553
Fattige	5 671
Uføre 18-49	11 840
Opphopningsindeks	
Urbanitetskriteriet	
PU 16 år og over	544 772
Ikke gifte 67 år og over	28 376
Andel barn 1-2 år uten kontantstøtte	131 783
Antall innbyggere med høyere utdanning	3 616

Rammetilskuddet er i modellen beregnet å gå ned de siste to årene i økonomiplanperioden. Fra nivået i 2013 til 2015 reduseres det med 1.3 millioner kr som følge av at prognosemodellen som er lagt til grunn blant annet beregner at antall innbyggere over 90 år og i aldersgruppen 6 til 15 år går ned, til tross for at den beregner at folketallet stiger. Dette er de mest kostnadskrevende aldersgruppene for en kommune, da de eldste krever mye pleie og omsorg, og den yngre aldersgruppen går på grunnskolen.

Problemet for Værøy er at vi har små klasser og ledig plass på sykehjemmet. Vi får ikke umiddelbart redusert driftsutgiftene når antall gamle reduseres, riktig nok kan det bli rom ledig på sykehjemmet, men det gir ingen automatisk nedgang i personalet. Vi bør da også ha rom ledig når innbyggere trenger plass. De faste kostnadene er høye, mens de variable kostnadene i begge tjenestene er beskjedne. Det er i modellen beregnet at antall personer over 90 år reduseres fra 9 til 6 fra 2012 til 2014. Antall grunnskoleelever reduseres i prognosen fra 90 til 81 fra 2012 til 2014. Da dette er de aldersgrupper som gir aller størst tilskudd pr person, gir da også reduksjonen i dem en betydelig reduksjon i rammetilskuddet. Dette til tross for at modellen legger til grunn at folketallet på Værøy øker fra 747 i 2012 til 776 i 2014. Små kommuner er meget sårbare for tilfeldige variasjoner. At eldre dør, eller at barnefamilier flytter gir store utslag for kommunens økonomi. Gamle over 90 år bidrar med 244.000 i rammetilskudd pluss skatt og evt vederlag på sykehjemmet. Flytter familier med skolebarn ut eller inn av kommunen har det også stor betydning for kommuneøkonomien. Vi er derfor også kommunaløkonomisk svært avhengig av hverandre, og må gjøre så godt vi kan for at folk skal trives på øya. I større kommuner har en person relativt sett mindre betydning. Rammetilskuddet gjør befolkningen på øya enda mer avhengig av hverandre, da befolkningsendringer påvirker kommunens ressursgrunnlag. Dette er ytterligere et argument for at vi i må ta vare på hverandre. Dersom vi ikke gjør det vil vi unødig miste kollektive ressurser, og det vil bli enda mer krevende å opprettholde tjenestetilbudet.

Både samhandlingsreformen og rammetilskuddet gir økonomiske insentiver til å opprettholde og utvikle det gode helsetilbudet vi har på øya, tenke forebyggende arbeid, og ikke minst at vi utvikler enda bedre relasjoner til hverandre. Det siste er det viktigste for trivsel og velvære i et samfunn. Selve limet i lokalsamfunnet. Det er ikke noe kommunestyret kan beslutte, men noe innbyggerne i felleskap må jobbe med.

I perioden 1951-2011 flyttet det ut over 4 ganger så mange som i dag bor på øya. Det er mange grunner for det, men vi må snu denne trenden, noe som prognosen også gir indikasjon på er mulig. De siste årene har antall innbyggere stabilisert seg. Folketallet hadde gått ytterligere ned om det ikke var for "gjestarbeiderne". 73 personer har statsborgerskap fra andre land. De fleste har kommet etter år 2000.

Vekstpotensial

Energitilførselen til øya har til nå satt genser for næringslivets ekspansjon. Høsten 2011 ble det trukket i land en ny undervannskabel, samt fiberkabler til datanettet. Kombinert med de store investeringene som har blitt gjort for å oppgradere havna og de enorme fiskeriressursene som er i havet utenfor er det potensial for videre næringsutvikling, og derved flere arbeidsplasser.

Det at folketallet beregningsmessig øker i modellen gir et inntektsanslag som er sårbart. Selv om det i tillegg til det statistiske grunnlaget KS prognosene bygger på, også støttes av potensial i næringslivet, er det her en usikkerhet. På den annen side er også nedgangen i antall personer over 90 år beheftet med usikkerhet. Det ene elementet drar derfor ned overføringene – det andre kan dra det opp. Vi må derfor i økonomiplanperioden, år for år, være klare for å justere budsjettene etter den faktiske utviklingen som følge av de faktiske befolkningsendringene.

Overføringssystemet til kommunene fanger ikke opp de merutgiftene øykommuner langt til havs har for å skape et likeverdig tjenestetilbud som i fastlandskommunene. Vi har fått skjønnsmidler til å utrede dette. Det er merkostnader ved å produsere kommunale tjenester langt til havs, som ikke inngår i inntektssystemet, som her skal kartlegges. Og som kan gi oss mer rettferdige betingelser på sikt.

Andre statlige overføringer

Det er blant annet budsjettetert med følgende andre statlige overføringer:

- Tilskudd til næringsfondet med kr. 450.000,-
- Statstilskudd ressurskrevende brukere kr 800.000,-

Kommunale avgifter og egenbetalinger

Etablerte kommunale gebyr og egenbetalinger

Kommunestyret vedtok i 2009 at VAR-områder (Vann, Avløp og Renovasjon) skal drives etter selvkostprinsippet. Avgiftsnivået i Værøy kommune er relativt høyt. Kommunens satser for gebyr og egenbetalinger holdes derfor uforandret fra 2011 til 2012 for avgifter på vann (ferskvann og sjøvann), og egenbetalingen for barnehage, SFO og flere av egenbetalingene for eldre og funksjonshemmede. Resten av avgiftene inflasjonsjusteres med 3 %, eller følger statens satser (Se kap. 4 kommunens satser på gebyr og egenbetaling).

Havneavgift

Det legges fram en egen sak for kommunestyret om innføring av havneavgift fra 2012. Anløpsavgiften er hjemlet i LOV 2009-04-17, nr 19: Lov om havner og farvann, med tilhørende forskrift 2010-12-20, nr 1762: Forskrift om kommunenes beregning og innkreving av anløpsavgift. I henhold til forskriften skal anløpsavgiften blant annet dekke de utgifter kommunen har knyttet til sikkerhet og fremkommelighet i kommunens sjøområde.

Kaiavgift og varevederlag skal dekke de kostnader kommunen har hatt, og i årene fremover vil ha på drift og vedlikehold på kommunale anlegg i havneområdet. Det er de siste årene investert betydelig fra kommunens side i kaier og infrastruktur. Finansieringen er gjort gjennom låneopptak. Låneopptak knyttet til anlegg i havneområdet utgjør således en andel av kommunens totale låneportefølje, og medfører betydelige årlige avdrags og renteutgifter.

Anløpsavgiften for ferja er beregnet til kr 300 pr anløp. Det kan gi en inntekt på omlag kr 150.000 pr år.

Opplegget for havneavgift og kaivederlag foreslås innført fra 1.1.2012, og vil være etablert fullt ut når vi får de største utfordringene med hensyn til økte finansieringskostnader i 2014. Det er lagt til grunn en inntjening på 800.000 kr i havneavgift og kaivederlag eksklusiv anløpsavgiften på ferja i budsjettet for 2012. Ut fra tidligere administrasjons anslag vil det kunne bli vesentlig høyere. Over tid vil vi få praktisk erfaring med dette. Det arbeid som kreves, og den reelle inntjeningen. Aktivitetsnivået i havna øker også over tid slik at det her er et potensial for å få dekt inn kostnader kommunen har hatt på havna. Det budsjetteres med at inntektene i fra havneavgift og kaivederlag øker til 1.6 millioner inklusiv anløpsavgift for ferja i 2014. I løpet av 2012 og 2013 får vi mer erfaring fra dette området, slik at vi vil ha et sikrere grunnlag når vi skal budsjettere på dette området til senere års budsjett. Beløpet som er budsjettert for oppstartåret er trolig lagt noe lavt, og tar høyde for at vi må bygge opp det praktiske apparatet for innkreving.

Utgiftssiden av budsjettet

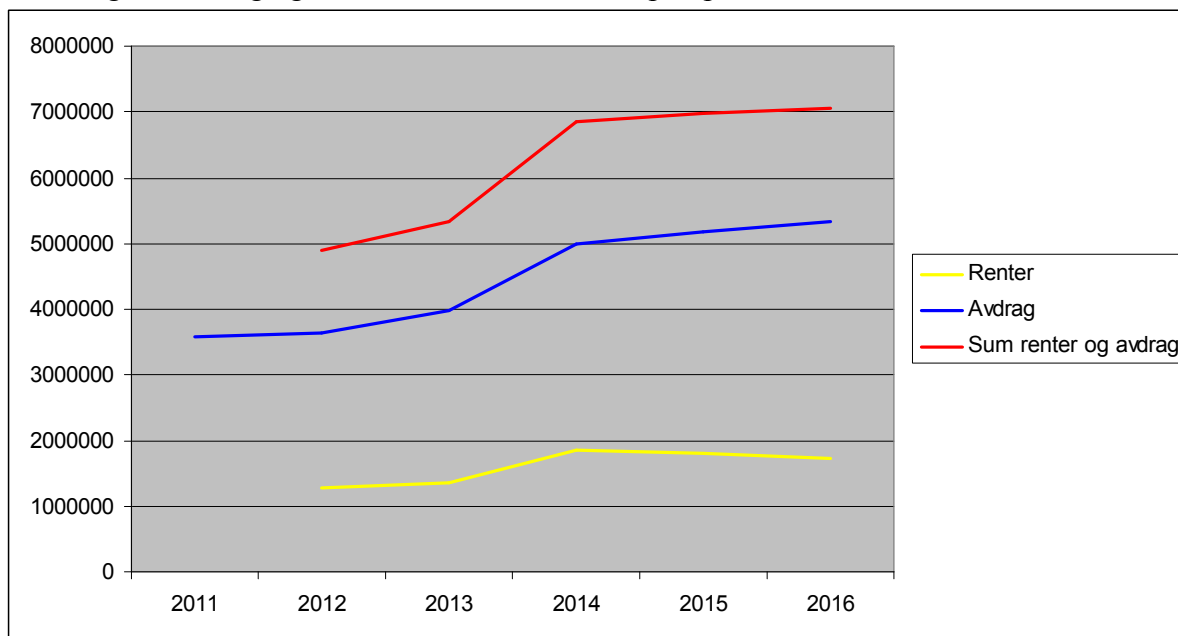
Finansutgifter

Rentesituasjonen er usikker. For perioden er det tatt utgangspunkt i at den faktiske renten på lånene pr november 2011 var 3.15 %. Da det er mye som tyder på at renten lenge vil bli lav, har vi marginalt økt den til 3.4 % i 2012 og 3.5 % etterfølgende år i perioden. En renteheving ut over det vil her få konsekvenser, og vil kunne måtte føre til vurdering av en tilsvarende endring i driften. For å redusere denne usikkerheten vurderes det å binde renten på en større andel av lånene.

I økonomiplanperioden er det behov for betydelige investeringer til å rehabilitere svømmebassenget, oppgradere resten av gamleskolen, og legge forholdene til rette for at barnehagen skal bli godkjent. Kommunens finansutgifter vil stige år for år som følge av økte renteutgifter og avdrag. I tillegg kommer driftskostnadene ved å ta i bruk nye anlegg.

Investeringsbudsjettet som er satt opp i kapittel 3 medfører at rente og avdragsutgiftene i økonomiplanperioden øker med omlag kr 2.2 millioner kroner fra 2012 til 2015. Det forutsetter da at renten ligger på et låft nivå, med avdragstid på 20 år på de nye lånene. I tillegg kommer byggelånsrenter, som er regnet inkludert i kostnadsanslagene for rehabiliteringsprosjektene. I økonomiplanperioden er disse beregnet til 887.000 kr. Forutsatt lav rente.

Utviklingen i avdrag og ordinære renter i økonomiplanperioden

Det som kan gjøre investeringene mulige tross et relativt stramt budsjett er den for tiden lave renten. Problemet er at vi ikke kan forvente at den varer over tid. En prosent renteheving på det samlede lånet vi i 2015 utgjøre over 650.000 kroner. Vi kommer derfor i en svært sårbar situasjon, og bør vurdere å binde renten på en større del av låneportoføljen, og da spesielt de lånene som har lang gjenværende løpetid. I den sammenheng kan vi samle lån som det er ulik gjenværende løpetid på i grupper som vi kan vurdere å binde for 5 år, 10 år, 15 år og 20 år.

Kommunen kan ikke realisere investeringsprosjektene – uten å redusere utgiftene, eller øke inntektene tilsvarende den økte rente- og avdragsbelastningen. Avgiftsnivået på øya er relativt høyt, så her er det lite å hente, med unntak av havneavgifter og kaiverlag, som foreslås innført. Kommunen må ha et balansert budsjett i hele økonomiperioden. Det betyr at driftsutgiftene må tilpasses disse utfordringene.

Driftsutgifter

I hele økonomiplanperioden 2012-2015, er tallene beregnet i 2012 kroner da usikkerheten om pris- og lønnsstigningen i perioden er stor. Det vil si at det ikke er lagt inn noen inflasjonskorrigeringen på inntekts- eller utgiftssiden i 2013-2015.

Lønn er i utgangspunktet budsjettet med utgangspunkt i organiseringen inneværende år, og korrigeret for nye behov og forhold. Lønnsutgiftene til fast lønn er dokumentert på egne lønnsark fra hver virksomhet. Her fremkommer stillingsprosent og lønnsnivå. Det er satt av en pott for lønnsøkning på 1 millioner kr for 2012 under rådmannen.

Driftsutgiftene øker i tillegg på grunn av:

Nye interkommunale samarbeid

- Brannvesen. Brannvernsamarbeidet startet opp på høsten 2011. Først i 2012 kommer arbeidet ordentlig i gang. På grunn av den begrensede kapasiteten som er nå - er det budsjettert driftsutgifter det første året på over 1 million kroner. Da vi går over fra frivillig brannvesen til kommunalt brannvesen, med kommunalt betalte mannskaper som også trenger kurs, opplæring og utstyr vil denne tjenesten etablere seg på et vesentlig høyere nivå enn tidligere.
- Barnevern. Interkommunalt barnevernsamarbeid ble startet i 2011. Helårsvirkningen av samarbeidet slår ut økonomisk i 2012, med om lag 735.000 kr, opp fra netto kr 500.000 etter at tilskuddet som ble gitt på 100.000 kr første år er trukket fra.

Nye anlegg som settes i drift

- Kunstgressbanen ble bygd ferdig høsten 2011. Det beregnes driftsutgifter på banen i form av strøm til lysmaster, vaktmestertjenester, administrasjon og teknisk ledelse.
- Det blir driftsutgifter på svømmebassenget i 2013 til renhold, badevakter og oppvarming.

Prisstigning

Det er på poster der det er relevant, ved innkjøp fra andre, lagt til grunn en prisstigning på 3.25%, slik statsbudsjettet oppgir.

Innbyggers økte behov

Tilrettelagt undervisning

Skolen har gjennom flere år hatt betydelig vekst i antall elever som trenger tilrettelagt undervisning.

○ *Økt behov vedtatt i 2011*

I 2010 var det 3 av elevene som fikk tildelt ny eller utvidet ressurs på spesialpedagogtimer. Spesialundervisning ble vedtatt i 2011. Helårsvirkningen av denne stillingen utgjør kr 175 000, og er innarbeidet i budsjettet.

○ *Vedtatt fra 2009*

Det var fra 2009 et etterslep i budsjettet på lønnsiden med bakgrunn i et kommunestyrevedtak om økt spesialpedagogisk ressurs. Det ble gjort et vedtak i 2009 som ikke kom inn på budsjettet i 2010. Det var da en ny elev som i følge PPT sin vurdering ville ha behov for 8 timers undervisning etter et helt eget opplegg. Denne undervisningen kan ikke bli gitt i klassen eller i liten gruppe. Disse timene utgjør 30,8 % av en lærerstilling med rundt 155.000 kr, og er innarbeidet i budsjettet

Behov for ytterligere ny ressurs spesialpedagogiske tiltak

Skolen har 9 elever (tallet pr nov 2011 er 12) som utløser enkeltvedtak etter sin rettighet om spesialundervisning etter §5 i Opplæringsloven. Dette skjer etter at PPT har utredet eleven med ulike tester. Når utredningsarbeidet er gjort kommer PPT med en sakkyndig vurdering der de sier om eleven har rett til spesialundervisning eller ikke, og hvor mange timer eleven har rett på, hvilke fag den skal gjelde for osv. Dette er dekt gjennom å omdisponere midler innenfor skolens ramme.

Barnehagen

○ *Behov for flere barnehageplasser*

Værøy er en av få utkantkommuner der barnetallet stiger. Det medfører behov for å øke antall barnehageplasser fra 2012. Dekkes det økte bemanningsbehovet, med ny pedagogisk leder, samt en forsøksordning med en 3. avdeling, slik det her er budsjettert med, får vi samtidig en forskriftsmessig bemanning i barnehagen. Dette legges fram som egen sak.

○ *Bistand til barn i barnehagen*

Det ble vedtatt å opprette en assistent i barnehagen, til ett barn i 2011.

Fullårseffekt av denne stillingen er innarbeidet i budsjettet, og finansiert over PU.

Behovet for avlastning øker

○ Avlastningsbehovet er økende. Det vil bli søkt dekt ved å omdisponere ressurser.

Omsorgslønn og BPA øker

○ Omsorgslønn og BPA øker med 300.000 kr på grunn av økt behov.

Innføring av samhandlingsreformen

- Samhandlingsreformen medfører at kommunene må betale en andel av kostnadene for innbyggernes bruk av sykehustjenester. Helsedirektoratet beregnet det til 670.000 pr år. Dette er beløp kommunene i første omgang må betale. I neste omgang får vi oppgjør fra helseforetaket i forhold til om vi har hatt større eller mindre forbruk av sykehustjenester i 2012. Det er derfor viktig å holde oversikt over pasientstrømmene, og sikre at pasienter fra Værøy får rett behandling, på rett sted. Samtidig bør vi søke å ta enda større andel medisinske prøver ved legekantoret, slik at behovet for polikliniske konsultasjoner i Bodø reduseres.
 - Ved å ha en sykepleier på legekantoret, på deltid, i stedet for en sekretær, kan flere medisinske prøver bli tatt på legekantoret, i stedet for at innbyggerne må dra til Bodø. En sykepleier kan også ha et medisinsk grep om LAR pasientene.
 - I 2010 ble det registrert 460 polikliniske konsultasjoner. I 2012 må kommunen delfinansiere disse konsultasjonene. En sykepleier kan i tillegg bidra til å hjelpe legene med å koordinere arbeidet mellom legekantoret, sykehuset og sykehjemmet, slik at oppgavene i enda større grad kan bli gjort på laveste effektive behandlingsnivå. Da dette er oppgaver som både legekantoret og sykehjemmet har behov for blir utført, kan midler tilsvarende differansen mellom sekretær- og sykepleielønnen overføres fra sykehjemmets budsjett. Det vil på den måten ikke bli noen økt kostnad for kommunen.
- Økonomisk må kommunen betale Nordlandssykehuset 20% av kostnadene ved både poliklinisk behandling, innleggelser og samt full betaling for ferdigbehandlede pasienter som blir liggende på sykehuset. Tallgrunnlaget som sykehuset har lagt fram på dette området fra 2010 kjenner helsevesenet på Værøy ikke igjen. Det er blant annet polikliniske konsultasjoner. Mange av dem er ikke bestilt av legekantoret på Værøy.
 - Antall polikliniske behandlinger – kan reduseres ved mer medisinsk teknisk utstyr, og prøvetaking på legekantoret
- For at reformen skal kunne fungere godt bør helsevesenet på øya ha en løpende dialog med sykehuset om arbeidsdelingen mellom sykehuset og lokalt helsevesen - i hvert sykdomsforløp. Dette for å finne lavest effektivt pleie- og behandlingsnivå. Det er ikke grunn til å bruke sykehuset til å ta enkle prøver – som kan tas lokalt. Det er ikke nødvendig at pasienter blir liggende ferdigbehandlet på sykehus. Det er ikke nødvendig at pasienter blir innlagt på sykehus dersom de kan få riktig behandling lokalt. Det er påkrevet at noen med medisinsk kompetanse holder oversikt over pasientstrømmene, og har en dialog med sykehuset om hva helsevesenet lokalt kan bidra med for den enkelte pasient. Dersom sykehuset ikke er sikker på hva som finnes av medisinsk kapasitet lokalt

blir pasientene liggende lenger enn nødvendig på sykehus, med de kostnader det medfører for kommunen, da kommunen må betale 20% av sykehusregningen.

- Antall døgn pasienter fra Værøy har vært utskrivningsklare, og har blitt liggende på sykehuset, har sykehuset og helsevesenet på Værøys divergerende oppfatning om. Fra årsskiftet må kommunen betale pr døgn for pasienter som kan skrives ut. Vi må sikre oss at ingen pasient blir oversett.
- I tillegg må faktagrunnlaget, i form av registreringer av pasientforløp som medfører kostnader for kommunen følges nøye, og sikre at registreringene som sykehuset gjør blir korrekte, og at behandling skjer på lavest effektivt behandlingsnivå.
- Forebyggende arbeid.
 - Samhandlingsreformen er ment å motivere til forebyggende arbeid på alle områder. Det er satt i gang en prosess i denne retning. I første omgang er tiltakene i budsjettet hovedsakelig rettet mot å øke befolkningens aktivitetsnivå i form av investering i svømmebasseng, driften av den nye kunstgressbanen, samt å gjøre trening på Værøy Gym mer attraktiv.
 - Værøy kommune har tidligere vedtatt at kommunen skal drive forebyggende arbeid gjennom Fysak. Fysioterapeuten skal være koordinator og sette av 7 timer pr uke til dette arbeidet. På grunn av økt antall brukere som trenger mye fysioterapi er det behov for at hun får noe avlastning. Fysioterapeuten har foreslått at det blir gratis trening på Værøy Gym, og at det gis en symbolsk godtgjøring på 2.000 kr pr år til 3 instruktører. Dette er anslått å koste til sammen til 26.000 kr og er innarbeidet i budsjettet.

Pensjonsutgiftene stiger

Sosiale utgifter er økt. Det skyldes i hovedsak økte pensjonsutgifter. Totale pensjonsinnbetalinger var budsjettert til 4,6 millioner kroner i 2011. Det er for 2012 budsjettert med pensjonsinnbetalinger på ca 5,4 millioner kroner. Dette er i tråd med den estimerte pensjonskostnaden fra pensjonsselskapene (KLP og SPK). Rådmannen gjør imidlertid oppmerksom på at pensjonspremien (det Værøy kommune skal betale) kommer til å bli høyere. KLP har estimert pensjonspremien til å bli ca kr 5,6 millioner kroner. Med pensjonspremie menes premien som skal betales i 2012 for KLP. I følge oppsettet fra KLP er det foreløpig beregnet et såkalt positivt premieavvik på ca 1,4 millioner kroner. Det betyr at man antar at pensjonskostnaden (det som skal regnskapsføres) blir 1,4 millioner mindre enn det som skal betales. Skulle dette bli de reelle tallene på pensjon for Værøy kommune i 2012, vil det bety at det likviditetsmessige resultatet blir 1,4 millioner kr dårligere enn det regnskapsmessige resultatet. Dette gjelder for øvrig alle landets kommuner.

Statlig finansiering av prosjekt

Staten ved fylkesmannen har gitt midler til en serie prosjekt som vi tar sikte på å starte opp i 2012:

- Boligsosialt prosjekt ble vedtatt av kommunestyret i 2011 og lønnskostnadene er finansiert av fylkesmannen.
- Det er gitt skjønnsmidler til å utvikle NAV. Prosjekt er behandlet av formannskapet og legges nå fram for kommunestyret.
- Det er gitt skjønnsmidler til kommunen for å få utrede merkostnadene kommunen har for å produsere et likeverdig tjenestetilbud som kommune på fastlandet. Resultatet vil i neste omgang være relevant i fordelingen av skjønnsmidler, og det vil kunne bli et innspill til de som arbeider med utviklingen av kriterier i rammetilskuddet til kommunene i Kommunaldepartementet. Dette er ett element i arbeidet med å forbedre kommunens inntektsgrunnlag.

Tiltak som har bidratt til å bedre budsjettbalansen

Det hadde ikke vært mulig å dekke de økte behovene som her er presentert uten at andre utgiftsposter er redusert. Nedenfor følger disse forslagene:

- *Rammenedtrekk*
Det er satt inn et rammenedtrekk som går opp til 3 % i 2014 for hver virksomhet. Rammetrekket starter på 2% i 2013. Den enkelte virksomhet må lage forslag til hvordan de gjør denne innsparingen på sitt område. De har nå et år til å planlegge dette. Det vil være en motivasjon for å starte budsjettprosessen, for budsjett 2013, på et tidlig tidspunkt.
- *Redusert sykefravær gir mindre behov for vikarer*
Sykefraværet i kommunens virksomheter er høyt. Kortidsfraværet koster mye – da det medfører både lønn til de som er syke og vikarutgifter. Innsats rettet mot redusert sykefravær er derfor god kommuneøkonomi. Det bør være mulig over en tre-års-periode å redusere sykefraværet til nærmere det halve. Sykdom vil vi alltid ha i organisasjonen, men det bør være mulig å begrense frekvensen i et samarbeid mellom ansatte – tillitsvalgte – og lederen på arbeidsplassen. Første året bør vikarutgiftene kunne reduseres med om lag 50.000 kr i hver virksomhet, i skolen, barnehagen, PU, sykehjemmet og teknisk. Ytterligere 50.000 kr er lagt inn i innsparinger for hver virksomhet i 2014. Ved at denne posten blir redusert blir det nødvendig for virksomhetene enda mer aktivt å søke å redusere sykefraværet.

Andre innsparinger i 2012

- Energiutgiftene ved skolebygningene er redusert fra 2012. Fra 2014 er de ytterligere redusert som følge av at hele klimaskallet på det gamle skolebygget da er rehabilitert. Samtidig er det ført opp energiutgifter på svømmebassenget.
- Budsjettet til rådmannen er redusert.
- Budsjettet til NAV er redusert med kr 100.000 ut fra at økt oppfølging gir bedre økonomistyring, flere på statlige tiltak og riktig ytelse, samtidig som både sosialutgiftene til livsopphold og til bolig reduseres.
- Kantineinntektene økes til samme nivå som de tidligere har vært ved at kjøkkenet på sykehjemmet dekker behovet i virksomhetene for servering på kommunens kurs og arrangementer. Lønnskostnadene på kjøkkenet reduseres ved at det ikke settes inn vikarer om kvelden. Mat forutsettes lagd på dagtid av personalet på kjøkkenet og plassert i kjøleskap.
- På teknisk er flere poster redusert blant annet overtid.
- På sykehjemmet reduseres l.lønn med kr 200.000.

Andre innsparinger senere år

- Dersom prognosene om befolkningsutviklingen slår til, vil vi kunne få færre gamle personer på øya, og derved redusert behov for sykehjemsplasser over tid. Ut fra dette legges det opp til moderate innsparinger fram mot 2014 ved reduksjon i bemanningen, ved sykehjemmet/hjemmetjenesten. Gjennomført over tid ved naturlig avgang beregnet til minst en stilling, tilsvarende 400.000 kroner.
- Annen lønn i PU reduseres med 200.000 i 2014, som følge av at personer med blant annet omsorgslønn antas å få redusert behov for dette over tid.

Mulige tiltak for å bedre driftsballansen ytterligere

Til tross for stramme marginer har målet i budsjettarbeidet vært å skjerme brukerne av offentlige tjenester; slik at tilbudet til beboere på sykehjem og i PU, pasienter, elever på skolen, barna i barnehagen, personer som trenger bistand fra NAV og de som mottar hjemmebaserte tjenester ikke skal bli skadelidende.

Nedenfor følger noen forslag til tiltak, ut over de som er innarbeidet i budsjettet, for å få ned kommunens utgifter ytterligere, og forbedre budsjettbalansen:

- Husleie

I 2012 vil det koste Værøy kommune over 1.4 millioner kroner pluss andre driftsutgifter (strøm, vask og vedlikehold) å leie sykehjemmet og Det norske Hus.

o Værøy boligstiftelse

Værøy kommune har opprettet Værøy boligstiftelse. Stiftelsen eier sykehjemmet. Værøy kommune leier sykehjemmet av boligstiftelsen. Stiftelsen går med et betydelig overskudd. Det gjør at stiftelsen over år har bygd opp kapital og handlingskraft til å realisere større oppgaver. Boligstiftelsen har bygd opp en akseptabel reserve, ved at stiftelsens overskudd har blitt beholdt i stiftelsen. Derved kan husleien kommunen betaler reduseres. Dette er en sak styret i boligstiftelsen bør vurdere.

o Leie av lokaler til helsetjenester i Det Norske Hus

Kommunen leier første etasje i Det Norske Hus, og leieavtalen har gått ut. Utleier har lagt fram et forslag til ny leieavtale på kr 451.000 pr år, eller 985 kr pr m², med en bindingstid på 10 år. Det er en prisøkning fra kr 393.000 pr år, ut fra månedsleien i oktober 2011. I tillegg kommer utgifter til vedlikeholdet på arealene, strøm og vask. Leieprisen er høy sett i forhold til prisnivået på øya. For øvrig kan det opplyses at konsumpriseindeksen steg 1.2 % fra november 2010 til november 2011. I budsjettet er det lagt inn en prisjustering av leieprisen i overkant av økningen i konsumpriseindeksen.

Det Norske Hus as ønsker en 10-årig leieavtale med kommunen. Før vi binder oss til en ny leieavtale, eller kjøp av huset, vil det være naturlig at politikerne får drøfte utviklingen av infrastrukturen i kommunen, og eiendomsmassen er en vesentlig del av denne. Kommunen har behov for å vurdere bruken av hele eiendomsmassen fritt når den branntekniske gjennomgangen av sykehjemmet er ferdig. Da får vi en grov oversikt over hva det vil koste å få sykehjemmet godkjent som sykehjem. Bygget er ikke bygd som sykehjem, men som omsorgsboliger, som har helt andre krav til brannsikring enn en institusjon. Kommunen har derfor behov for en kortsiktig leieavtale til dette er avklart.

Kommunen kan alt nå spare husleie- og andre driftsutgifter ved å være kreativ, og bruke egne lokaler til å huse helsetjenestene. Tjenestene som er i Det Norske Hus har tidligere vært i kommunens egne lokaler. Lokalene fysioterapeut tidligere disponerte ved sykehjemmet – har pleie og omsorgssjefen flyttet ut av. Flytter fysioterapeuten tilbake vil det spare kommunen for strøm, vask og husleie for denne tjenesten. Treningsinstrumentene til fysik kan passe inn i lokalene på gamleskolen når anlegget her er rehabilitert. Det bør om nødvendig også være mulig å vurdere å gå tilbake til lokalene de øvrige virksomhetene tidligere disponerte, eller tilsvarende lokaler. Dette vil gi betydelige årlige innsparinger.

- Værøy skole

Tilrettelagt undervisning

På øya trenger stadig flere elever spesialundervisning. Nå har om lag hver fjerde elev behov for ekstra bistand. Når det er flere elever innenfor samme trinn, med samme problemer kan de undervises i felleskap. Dette er den vanlige måten å organisere spesialundervisningen på, dersom ikke vanskene er svært avvikende fra hverandre. Felles spesialundervisning innefor samme trinn kan også være en mulighet, dette gjøres pr i dag innenfor norskfaget. Skolen har satt i gang lesekursgrupper på tvers av klassetrinn, men innefor trinnet. Skolen er delt i trinn, småskolen (1.-4. klasse), mellomtrinn (5.-7. klasse), og ungdomstrinnet (8.-10. klasse). Skolen bør ha som fokus å se på om organiseringen innefor spesialundervisningen kan gjøres mer effektiv og kostnadsbesparende. Tidlig innsats er viktig, dersom en setter inn tiltakene i småskolen er det store muligheter for at mange får hjelp som blir overflødig seinere i skoleløpet. Det er derfor viktig å støtte skolen i arbeidet med å utvikle organiseringen av spesialundervisningen.

I løpet av 2012 og 2013 vil mange elever som har fått ekstratimer gå ut av skolen. Spørsmålet er om de nye elevene har tilvarende behov.

Slå sammen klasser

Klassestørrelsene ved skolen vil ligge på ca 10 fremover, enkelte år også under dette. Skolen vil derfor måtte se på løsninger om sammenslåing av klasser også i fremtiden. I størst mulig grad bør en skjerme basisfagene norsk, matematikk og engelsk. Utover dette kan skolen kjøre med rullerende årsplaner, slå sammen klasser og ha felles kontaktlærer. Begrensingen for sammenslåing er ofte rammevilkårene, små klasserom med sterk begrensning på forsvarligheten vedr inn klima og arbeidsro.

- Sykehjemmet / hjemmetjenesten

Antall årsverk

Sykehjemmet og hjemmetjenesten er godt organisert. De ansatte i begge tjenestene jobber under morgenstellet sammen inne på senteret. Etterpå går medarbeiderne i hjemmetjenesten på hjemmebesøk. Ved at det er fleksibilitet mellom tjenestene kan de tilpasse arbeidet etter hvor det er behov, på sykehjemmet eller hjemmetjenesten, for innsats ut fra hvor brukernes er og deres behov. Dette effektiviserer bruken av ansatte. I forhold til andre kommuner kan forholdet mellom antall brukere/beboere og personale være i det øvre sikt, og bør kunne reduseres noe. Eventuell nedtrapping bør gjøres ved naturlig avgang, og etter drøftelser med de ansattes tillitsvalgte. I perioder ved lavt antall beboere bør det ikke leies inn vikarer. Dette gjelder ikke nattevakt – da det er viktig å ha bemanning for å kunne få de eldre ut av bygget så raskt som mulig ved en eventuell brann. Brannvesenet har i en svært kritisk rapport påpekt dårlig brannsikring.

Kjøkkenet på Sykehjemmet

På kveldstid kan man unnvære å ha noen egen betjening på kjøkkenet. De som er på kveldsvakt kan lage mat, og kjøkkenpersonalet kan lage mat på dagvakt å sette i kjøleskapet.

To-skiftsordning og fast nattevakt ved sykehjemmet

Tre-skiftsordning er helseskadelig for ansatte. Den blir også spesielt dyrt for kommunen når ansatte på denne ordningen får redusert arbeidstid. Endringen motiverer til en to-skiftsordning og fast nattevakt ved sykehjemmet. Alternativene må diskuteres med tillitsvalgte og ansatte slik at vi lokalt finner en modell som er akseptabel for begge parter.

- NAV

Personer som får trygd - regress for sosialhjelp

Når personer som har fått sosialhjelp får innvilget trygd, bør det rutinemessig søkes regress i trygden for den sosialhjelp som er utbetalt i søknadsperioden, for den perioden etterbetalingen av trygd gjelder for.

- PU

To-skiftsordning og fast nattevakt ved PU

Tre-skiftsordning er helseskadelig for ansatte. Den blir også spesielt dyr for kommunen når ansatte på denne ordningen får redusert arbeidstid. Endringen motiverer til to-skiftsordning og fast nattevakt også ved PU. Alternativene må diskuteres med tillitsvalgte og ansatte slik at vi lokalt finner en modell som er akseptabel for begge parter.

- Innkrevning og avskrivning av fordringer

Avskrivning av fordringer. Får vi besatt stillingene som økonomisekretær og stillingen som boligsosial medarbeider med personer som på hvert sitt område er egnet til å bistå mennesker med betalingsproblemer vil vi kunne få redusert behovet for avskrivning av gamle fordringer, og begrenset oppbygningen av nye restanser.

- Kritisk vurdering av kostnader

Utgiftene til alle formål bør vurderes kritisk, ut fra om de står i forhold til formålet. I den budsjettmessige situasjon vi er bør hver virksomhet ha en kritisk gjennomgang av utgiftene på eget ansvarsområde. Utgifter som ikke er gir virksomheten eller tjeneste mottakerne noe av verdi, bør utgå.

- Ikke lovpålagte oppgaver

Kommunen bruker midler på oppgaver som ikke er lovpålagt. På en liten øy er det viktig blant annet å ha et kulturelt tilbud. Det er viktig å verne om aktivitetsnivået som er noe av det gode "limet" som binder samfunnet sammen, og gjør at øya har et aktivitetstilbud. Likevel kan det være områder som er like påkrevet å støtte som andre.

Forslag til tiltak som det ikke har vært midler til i budsjettet

Nedenfor følger en stikkordsmessig sammenstilling av behov som ikke er kommet med i budsjettet.

Opprettelse av stilling som psykiatrisk sykepleier

Forslag fra helsesøster. Både pleie- og omsorgsjef, sykepleiere og leger opplever behov for en slik stilling. En full stilling vil koste omlag 500.000 kr. En halv stilling vil koste det halve, men det er da vanskeligere å rekruttere. Stillingen bør derfor eventuelt kunne kombineres med en annen stilling.

Ruskonsulent

Det er behov for en ruskonsulent til å følge opp LAR brukere og andre rusmisbrukere. Det er et overordnet statlig mål å få til en utvikling der psykiatri og rus blir sett i sammenheng. En mulighet er her om vi kombinerte en stilling som psykiatrisk sykepleier for innbyggere som har behov for det, med arbeidsoppgaver med oppfølging av rusmisbrukere. Selv om vi ikke har midler til dette på budsjettet, burde det kunne være mulig å søke statlige midler til dette formålet.

Pleie- og omsorg foreslår

- 3 nye stillinger i PU
- Økende behov for hjemmehjelp
- Investeringer i uteområde for demenspasienter
- PU boliger. Investering
- Investering i inventar på sykehjemmet

Barnevernet

Barnevernet mener antall saker har blitt så mange på Værøy, at de har behov for større stilingsandel. Det vurderes å søke fylkesmannen om midler til dette.

Sosialtjenesten

Sosialbudsjettet er satt så lavt som mulig, med stor sannsynlighet for overskridelse.

De postene det er størst usikkerhet på

2810 boutgiftene spesielt siden den er redusert i forhold til etatens forslag

2344 lønn til støttekontakter

2420 fast lønn

2420 inventar og utstyr (må ha en ny skriver og kopimaskinen har begynt å fuske)

Kultur

Forslaget til budsjett for 2012 betyr en nedgang på 13% i forhold til budsjettet for 2011. Det aller meste vil gå til lønn/faste utgifter. Det vil være lite rom for nye prosjekt innenfor etatens rammer. Det eneste større prosjekt vil trolig bli ferdigstillelse av påbegynt skilting i forbindelse med reiseliv.

Det er ønskelig med flere nye prosjekt som: egen hjemmeside for reiselivet, webkamera, utkikkspunkt Heia, gapahuk, fiskerstatue (i regi av fiskarkvinnelaget), prosjekt Værøy fyr/dokumentasjonssenter fuglefangst/fiske/kvalfangst, kunstprosjekt Skardet, flere fasiliteter og bedre tilrettelegging av utfartssteder for turister og fastboende mv. Prosjektene vil være avhengig av at det blir tilført ekstra midler utover dagens budsjettforslag.

Innenfor rammene til foreslått budsjett vil man fortsatt søke å prioritere arbeidet med viderutvikling av Værøyposten/informasjonsarbeid, økt aktivitet i ungdomsklubben, tilrettelegge og koordinere kulturelle arrangement, utvikle kulturskolen videre og legge til rette for mer fysisk aktivitet/bruk av naturen.

3. Investeringsbudsjettet

Aktivitetstilbudet på øya har vært begrenset. Kommunens investeringer i perioden 2012-2015 er hovedsakelig rettet mot å gi innbyggerne et økt tilbud på dette området. Det høyest prioriterte investeringstiltaket i kommunen er svømmebassenget. Svømmebassenget ble stengt i 2007. Kommunestyret vedtok våren 2011 å renovere anlegget. Byggforsk/Sintef utredet byggtekniske sidene ved anlegget og resten av skolebygget, arkitekt Stein Hamre beskrev det nyrenoverte anlegget og lagde anbudsinnbydelsen.

Budsjettforslaget inneholder et relativt høyt investeringstempo i 2012, der målet er å få vann i bassenget, utbedre det gamle skolebygget, bedre brann- og redningsberedskapen, trafikksikring ved å bygge Industriveien helt fram til fergekaia, videreføre rehabiliteringen av kirkene, og en serie mindre prosjekt.

Investeringsbudsjett 2012-2015					
Investeringer	2 012	2 013	2 014	2 015	Totalt
Rehab svømmebasseng/garderobe	12 100 000	6 000 000			18 100 000
Tak over Gamleskolen	4 000 000				4 000 000
Isolasjon yttervegger, vinduer, drenering	3 000 000	4 500 000			7 500 000
Rehab gymsal/vestibyle/skole			4 400 000		4 400 000
Rehab tårndel				4 000 000	4 000 000
Brannvesen – utstyr	450 000	450 000			900 000
Trafikksikring industrivei	500 000				500 000
Skilting/reiseliv/veinavn	150 000				150 000
Ferskvann/sjøvann	1 250 000				1 250 000
Rehab kirkebygg	500 000				500 000
Nytt tak utleieboliger	300 000				300 000
Barnehage - kjøkken/bad	250 000				250 000
Barnehage - investering vedr. godkjenning		3 500 000			3 500 000
Kommunehuset - gulv/ombygg./inv.	500 000				500 000
Legesenter andre lokaler	200 000				200 000
Oppgradering Økonomisystem	375 000				375 000
Sum brutto investeringer	23 575 000	14 450 000	4 400 000	4 000 000	46 425 000
Sum netto investeringer (lånebehov)	15 920 000	11 560 000	3 520 000	3 200 000	34 200 000

For økonomiplanperioden 2012-2015 er det budsjettet med 46.4 millioner kroner i investeringer. Her er det hovedsakelig lagt til grunn priser i tidligere kalkyler, i rapporter fra arkitekt. I fratrukk kommer momsrefusjon og tilskudd i form av spillemidler for idrettsanlegg. Da reduseres beløpet til 34.2 millioner. I budsjettet er det lagt til grunn at kompensasjon for merverdiavgift på investeringer skal gå til å dekke merverdiavgiften på de investeringer de er relatert til. Det er i tillegg forutsatt at vi får 3 millioner i spillemidler til å rehabilitere svømmehallen. Vi har for 2011 alt fått tilsagn om 1.5 millioner og kan vente tilsvarende beløp i 2012. Det er innledet dialog om mulighetene for å få spillemidler til rehabiliteringen av gymsal/aula. Det arbeides med å få ytterligere tilskudd til prosjektet ut over spillemidlene til svømmebassenget. Det legges opp til dialog med Enova. I tillegg er det innledet dialog om muligheter for spillemidler til gymsalen/aula. Det vil i tilfelle redusere kommunens lånebehov.

I budsjettet er det satt opp investeringskostnadene til ferskvann/sjøvann på VAR-områder. Dette er investeringer som dekkes gjennom selvkostprinsippet på sine områder.

Det er to typer renter; byggelånsrenter som inngår i investeringskostnaden, og ordinære renter på investeringslånet. I beregningen av anslag for kostnader for rehabiliteringsprosjektene er byggerenter innkalkulert i prosjektene.

Rehabiliteringen av svømmebasseng / gamleskolen

Rehabiliteringen av svømmebassenget og resten av gamleskolen med gymsal og tårnbygg er beskrevet i en serie dokumenter. Det siste i utlysningen av anlegget på Doffin.

Brannvesen – utstyr

Det foreligger en kritisk gjennomgang av brannberedskapen på Værøy som dokumenterer at den ikke er forsvarlig. Værøy kommunale brannvesen har behov for å oppgradere sitt utstyr til dagens standard. Dette arbeidet er påbegynt. Det vil likevel ta tid før brannvesenet er forskriftsmessig.

Trafikksikring - Videreføring av Industriveien til ferjekaia

Forlengelse av Industriveien mot ferjekaia vil bidra til å fjerne tungtrafikken fra boligområdene. Det vil bli søkt om tilskudd til byggingen. Beløpet som er avsatt på budsjettet er kun ment som kommunens egenandel.

Skilting reiseliv og kulturminner

Det er behov for en bedre skilting av kulturminner i reiselivssammenheng. Kulturkontoret vil koordinere dette arbeidet. Oppvekst og kulturutvalget har prioritert dette arbeidet. I tillegg er det behov for skilting når veiene på øya får navn.

Ferskvann/sjøvann

Det er behov for investeringer innen VAR-området til blant annet reserveutstyr til sjøvann og flere pumpehull til ferskvann.

Næringslivet på Værøy har utvidet sin produksjonskapasitet. Dette medfører at vannbehovet vil øke. Det foreslås derfor å etablere flere borehull for ferskvann.

Videre planlegges det innføring av dataovervåking av både sjøvanns- og ferskvannsanleggene, når fiberkabel er lagt slik at det lettere kan foretas anleggssjekk.

Rehabilitering av kirkebygg

Det har blitt gjort et betydelig rehabiliteringsarbeid på kirkene de siste årene. For 2012 planlegges det blant annet arbeid på yttervegger, rehabilitering av vinduer og malerarbeid på Nordland, og arbeider på kirken på Sørland.

Barnehagen

Utfordringene bygningsmessig når det gjelder barnehagen er beskrevet i innstillingen om barnehagen.

Kommunehuset

Det er lagt nytt gulv i deler av første etasje i 2009 og deler av annen etasje i 2010. Det er behov for å fortsette utbedringen av gulvet i resten av bygget, og noen ombygninger av kontorer.

Utfordringen: Sykehjemmet

Kommunen står i tillegg overfor utfordringer når det gjelder å få sykehjemmet godkjent som sykehjem. Det er bygd som omsorgsboliger med helt andre krav til brannsikring enn det stilles til en institusjon. Kravene og mulighetene for brannsikring vil bli utredet. Når utredningen foreligger blir dette en egen sak.

4. Kommunens satser på gebyr og egenbetaling

Avgiftsnivået i Værøy kommune er relativt høyt. Kommunens satser for gebyr og egenbetalinger holdes derfor uforandret fra 2011 til 2012 for avgifter på vann (ferskvann og sjøvann), og egenbetalingen for barnehage, SFO og flere av egenbetalingene for eldre og funksjonshemmede. Resten av avgiftene inflasjonsjusteres med 3 %, eller med statens satser.

Priser og avgifter	Satser 2011 kr	Endring	Satser 2012 kr
Ferskvann			
Årsavgift	Kr 4 349	0 %	Kr 4 349
Årsavgift bedrift	Kr 5 810	0 %	Kr 5 810
Årsavgift fritidsbolig	Kr 4 349	0 %	Kr 4 349
Pris per m ³ ved forbruk over 400 m ³	Kr 16,68	0 %	Kr 16,68
Tilkoblingsavgift, eks. gravearbeid	Kr 7 554	0 %	Kr 7 554
Avstengning, eks. gravearbeid	Kr 3 777	0 %	Kr 3 777
Sjøvann			
Hvitfisk per kg	Kr 0,1133	0 %	Kr 0,1133
<i>Pelagisk fisk per tonn:</i>			
Opp til 10 000 tonn pris per tonn	Kr 15,45	0 %	Kr 15,45
Neste 15 000 tonn pris per tonn	Kr 10,30	0 %	Kr 10,30
Overskytende pris per tonn	Kr 7,725	0 %	Kr 7,725

Tømming hvert år Avløp og kloakk

Årsavgift kloakk per år	Kr 1 986	3 %	Kr 2 046
Årsavgift storforbruker per år	Kr 2 649	3 %	Kr 2 729
Slamtømming inntil 4m ³ ordinære boliger	Kr 1 073	3 %	Kr 1 105

Tømming ved behov

Slamtømming inntil 4m ³ fritidsboliger	Kr 1 073	3 %	Kr 1 105
Hastetømming ordinære boliger eks. årsavgift	Kr 666	3 %	Kr 686
Tilkoblingsavgift eks. gravearbeid	Kr 6 708	3 %	Kr 6 909

Renovasjon

Årsavgift avfallsboks 190 l	Kr 3 608	3 %	Kr 3 716
Årsavgift avfallsboks 190 l fritidsbolig	Kr 1 758	3 %	Kr 1 811
Årsavgift avfallsboks 240 l	Kr 4 688	3 %	Kr 4 829
Årsavgift avfallsboks 350 l	Kr 7 143	3 %	Kr 7 357
Årsavgift avfallsboks 500 l	Kr 11 172	3 %	Kr 11 507
Årsavgift avfallsboks 660 l	Kr 12 944	3 %	Kr 13 332
Årsavgift avfallsboks 750 l	Kr 14 978	3 %	Kr 15 429
Merkelapp for ekstrasekk	Kr 111	3 %	Kr 114
Rent trevirke per m ³ levert i Skaret	Kr 105	3 %	Kr 108
Urent trevirke per m ³ levert i Skaret	Kr 158	3 %	Kr 163
Restavfall /usortert avfall levert i Skaret	Kr 400,- pr m ³ eller kr 2 pr kg	3 %	Kr 412,- pr m ³ eller kr 2,05 pr kg
Eternitt spesialavfall levert i Marka	Kr 2,75 per kg	3 %	Kr 2,85 per kg
Nøter/garn/trålpose/fiskeredskaper levert i Marka	Kr 2,75 per kg	3 %	Kr 2,85 per kg
Jern/stål/metall levert i Marka	Kr 2,75 per kg	3 %	Kr 2,85 per kg
Annet avfall levert i Skaret	Kr 2,75 per kg	3 %	Kr 2,85 per kg
Betongvarer/-avfall egen regning, levert i Skaret	Netto utgift	Netto	Netto

Priser og avgifter	Satser Kr	Endring Kr	Sats 2011 Kr
Byggesak			
Oppmålingsgebyr	Kr 7 610	3 %	Kr 7 838
Saksbehandlingsgebyr	Kr 1 090	3 %	Kr 1 128
Saksbehandlingsgebyr mindre tiltak (Garasje, tilbygg, etc)	Kr 550	3 %	Kr 567
Tildeling av lokal godkjenning	Kr 550	3 %	Kr 567
Barnehage/SFO (pris per mnd)			
	fra 1/8-2010		
5 Dager per uke	Kr 2 330	0 %	Kr 2 330
4 Dager per uke	Kr 1 910	0 %	Kr 1 910
3 Dager per uke	Kr 1 440	0 %	Kr 1 440
2 Dager per uke	Kr 960	0 %	Kr 960
Dagspris (pr dag)	Kr 180	0 %	Kr 180
Foreldrebetaling mat 5 dager per uke	Kr 265	0 %	Kr 265
Foreldrebetaling mat 4 Dager per uke	Kr 212	0 %	Kr 212
Foreldrebetaling mat 3 Dager per uke	Kr 159	0 %	Kr 159
Foreldrebetaling mat 2 Dager per uke	Kr 106	0 %	Kr 106
SFO per mnd	Kr 1100	0 %	Kr 1100
Hjemmebaserte tjenester			
Inntekt under 2 G	kr 53 per time maks kr 160 per mnd	0 %	kr 53 per time maks kr 160 per mnd
Inntekt mellom 2-3 G	Kr 64	0 %	Kr 64
Inntekt mellom 3-4 G	Kr 80	0 %	Kr 80
Inntekt mellom 4-5 G	Kr 96	0 %	Kr 96
Inntekt over 5 G	Kr 112	0 %	Kr 112
Multidoser	Kr 500	0 %	Kr 500
Matombringertjenesten			
Middag	Kr 65 pr porsjon	0 %	Kr 65 pr porsjon
Kost-Beboer ved Værøy omsorgsenter.			
Frokost/Kveldsmat	Kr 30	0 %	Kr 30
Kaffe med kaffebrød, kake	Kr 25	0 %	Kr 25
Middag	Kr 78	0 %	Kr 65
Trygghetsalarm	Kr 700	0 %	Kr 700
Kortidsopphold	Statens sats		Statens sats
Dagopphold	Statens sats		Statens sats
Annet:			
Hjemmehjelpstjenesten	Indeks reguleres hver vår		Indeksregulering vårlig